

Utenriksminister Koht fastslår at Norges stilling er absolutt nøytral.

"Vårt land anser sig ikke forpliktet til å delta i militære sanksjoner."

Genève, 16. september.

Utenriksminister Koht holdt i formiddag en meget bemerkelsesverdig tale på delegertforsamlingen som blev fulgt med stor oppmerksomhet.

Utenriksministeren uttalte bl. a.: Da man for 3 år siden i september 1935 så krigens spøkelse reise sig mellem 2 av Folkeforbundets

Utenriksminister Koht.

medlemsstater blev en nød til å imøsete muligheten av at vårt forbund ikke vilde være i stand til å kunne forebygge krig. Ved denne anledning tillot jeg mig for denne forsamling å uttrykke mine konklusjoner på følgende måte: Det som hender i disse dagene kommer til å vise om Folkeforbundet har evne til å holde sig oppe som politisk redskap i det mellomfolkelige mellomverende. Kan det ikke det, så vilde det bli nød til å avgrense yrket sitt til et mer beskjedent område. Det blir nok folk som kommer til å forkynne en oppløsning på denne mellomfolkelige samskipnaden. Og det er nettop en av de farene som et nederlag vil dra med sig.

„JEG SKULDE TRO AT FOLKEFORBUNDET ENNU HAR OPGAVER Å FULLE.

For min part skulde jeg tro at Folkeforbundet ennå har oppgaver å fylle. Jeg tenker på det mellomfol-

kelige samarbeid for moralske og intellektuelle, sosiale og humanitære formål. Det vilde kreve avslag i våre ønskemål, for vi måtte da for det første oppgi de store politiske drømmer, og det vilde være et stort vonbrott for dem som har vært fylt av de høie idealer i vår generasjon. Men så lenge som Folkeforbundet er til er det alltid håp om at det en gang vil reise sig på ny og ta opp den store gjerning som grunnleggerne så frem til.

Den pessimistiske tvil jeg dengang gjorde mig til talsmann for angående muligheten av for tiden å realisere Folkeforbundets politiske program, er bare blitt alt for meget rettferdiggjort ved de seneste begivenheter. Og de slutninger jeg mente å måtte trekke av mine tvil er blitt praktiske nødvendigheter.

Hvad det nu mest gjelder er å trekke lærdommer og konsekvensene av de nederlag Folkeforbundet har lidd i de senere år og kanskje der ved finne midlene til å bygge op et solidere grunnlag for fremtidig internasjonalt samarbeid.

Utenriksministeren understreker vår vilje til innsats for positivt byggende fredsarbeid.

UTBRETT MISTILLIT TIL FOLKEFORBUNDET I DE SMA NASJONER

De dypere grunner til Forbundets avmakt i dets arbeid for mellomfolkelig fred fører en tilslutt tilbake til selve prinsippene for de nasjoners sosiale og politiske oppbygging som for tiden behersker verden.

Man bør altså ikke undertrykke den ubestridelige sannhet at betydelige økonomiske og politiske interesser, ønskene om sikkerhet eller ekspansjon, idéene om allianser eller om gjensidig hjelp, har ført stormaktene til å lede sin politikk på en måte som hindret de felles forholdsregler som var forutsatt mot angriperne. Hensyn av denne natur har gjort sig gjeldende og har hatt sin virkning i alle krisene i den siste tid.

Folkeforbundet er ikke i stand til å utøve en autoritet som er større enn summen av dets medlemmers. Og i det øieblikk de viktigste medlemmer mangler er forbundets aksjon undergravd.

Realiteter herav har vært, på den ene side en utbredt mistillit til Folkeforbundet som politisk instrument i fredens tjeneste især hos de små nasjoner, på den annen side en hel oppløsning av forbundet selv.

Den nuværende situasjon fører uundgåelig til to store konsekvenser. Den ene er at forbundet som ikke kan regne med samarbeid med alle de store nasjoner, er stillet overfor muligheten av en effektiv anvendelse av de i artikkel 16 forutsette tvangsmidler. Og den annen er en nesten fullstendig tilbakegang til systemet med motsatte politiske allianser som danner sig efter maktinteressen eller efter de sosiale ideologier. Begge disse konsekvenser har av den i pakten forutsette kollektive sikkerhet gjort en kollektiv

usikkerhet, som føles pinlig av alle nasjoner, men mest av de små nasjoner som ikke er istand til å følge med i en kapprusting som tar overhånd overalt.

NOBGE KJENNER SIG IKKE FORPLIKTET TIL Å DELTA I MILITÆRE SANKSJONER ELLER TILLATE GJENNEMMARSJ PÅ SITT OMRÅDE.

Jeg vil her citere hvad som har vært erklært og vedtatt av Norges

politiske autoriteter. Da jeg den 24. juni 1937 i stortinget gav et eksempel om aktuelle utenrikske spørsmål innføiet jeg der en utvetydig erklæring om mitt lands absolutt fredsvennlige politikk, og hvad angår vår holdning til artikkel 16, uttalte jeg følgende: Norge kjenner sig ikke forpliktet til å være med i militære sanksjoner, krigstiltak mot en fredsbryter. Selve artikkel 16 overlot til hver enkelt stat om den (Forts. side 9).

Lagrettskjennelsen blev underkjent.

Enestående avgjørelse i „Marosa“-affæren.

En enestående lagmannsrettsavgjørelse blev truffet i Drammen igår. Det gjaldt den kjente sak om mytteriet ombord i „Marosa“. Under siktes ophold i Baltimore ifjor host tok endel av mannskapet sig tilrette overfor kapteinen. De tre tiltalte i retten igår hadde sammen med fem andre tiltvunget sig de penger som de hadde deponert i tilfelle av kontraktsbrudd.

Det er utvilsomt at det er de berørykte sjomannskubber som står bak denne selvtekt.

Lagrettens kjennelse lyd på ikke skyldig. Retten, lagmann Nygaard og sorenskriverne Richter og Lundevald fant denne avgjørelse unntakelig. Efter deres mening var de tiltalte utvilsomt skyldige efter tiltalen, hvorfor de omstyrte lagrettens kjennelse.

Saken vil nu bli behandlet ved en ny lagmannsrett. I mellomtiden må de tiltalte gå ledig. De er nemlig fratatt sine sjomannspapirer så lenge saken verserer.

1a
forbedelse 1.6

De nordiske staters nøytralitets erklæringer.

Norge, Sverige og Finland har avgitt sine.

Nu kommer turen til Danmark.

Nøytralitetsspørsmålet står nu på dagsordenen i de fem nordiske land — og dermed også deres holdning til Folkeforbundet. Det gjelder her særlig paragraf 16, den såkalte sanksjonsparagraf, som pålegger et medlem å delta i økonomiske og finansielle sanksjoner mot en stat, som av Folkeforbundet blir erklært for angriper. De militære sanksjoner og tillatelse til gjennommarsj av fremmede tropper på ens eget territorium kommer ikke lenger i betraktning da der på et tidlig tidspunkt i Folkeforbundets historie er tatt forbehold og fra forbundets side avgitt visse erklæringer, som må opfattes slik at vi ikke behøver å føle oss forpliktet i disse spørsmål.

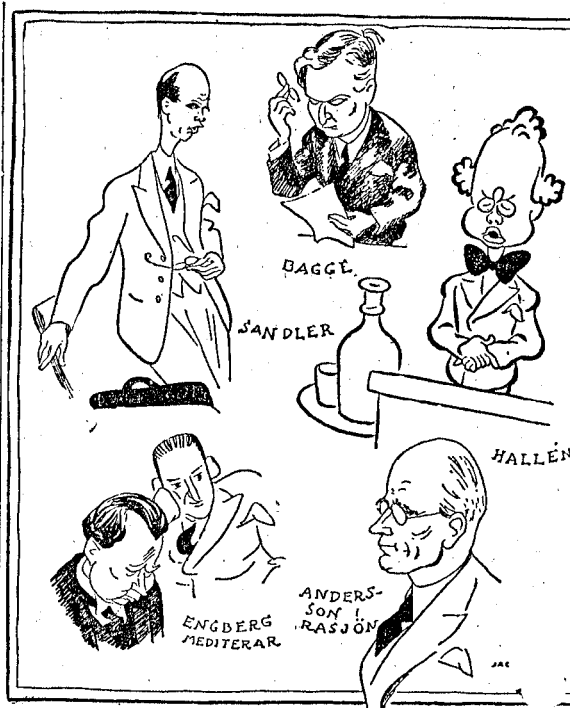
Nu gjelder det altså vår handlingsfrihet likeoverfor forpliktelsen til å delta i de økonomiske og finansielle sanksjoner og overhodet å fastslå nøytraliteten som prinsipp.

Det første av de nordiske land som tok et bestemt standpunkt her var Finland. Den 20. mai i år lot presidenten kunngjøre følgende beslutning: „Idet Finland i overensstemmelse med riksdagens enstemmig vedtatte beslutning fremmer den nordisk-politiske orientering og utvikler samarbeidet med de nordiske land for å øke deres sikkerhet, forbeholder riksdagen sig analogt med de syv nøytrale staters erklæring av 1. juli 1936, og under hensyntagen til den situasjon som nu rå i verden, inntil videre rett til fritt å fatte beslutning angående de tilfelle i hvilke den er villig til å anvende bestemmelsen i Folkeforbundspaktens artikkel 16.”

fortsettelse

at hel nøytralitet skal erklæres, hvis krig bryter ut, selv om Folkeforbundet skulde kreve at landet skulde delta i sanksjoner. Under debatten understreket utenriksminister Sandler dette ved å si, at regjeringen vil holde fast ved den erklæring som blev avgitt under rådmøtet i Geneve, at Sverige betrakter sig som løst fra sanksjonsforpliktelsene. Det var denne erklæring som særlig høires fører, Bagge, kritiserte som nokså problematisk, all den stund den ikke blev anerkjent av en av Folkeforbundets instanser. Fra regjeringens side fremhevedes det at det ikke var opportunt å handle overilet slik at man kanskje måtte stå likeoverfor det alternativ å melde sig ut av forbundet.

I motsetning til den norske erklæring er den svenske klarere og mere vidtgående, idet den pointerer handlingsfriheten i sanksjonsspørsmålet og anbefaler samtidig regjeringen å velge et belegg tidspunkt for å få Sveriges nøytralitet internasjonalt anerkjent. Den anbefaler også at dette må skje i samarbeid med andre nordiske land.

Svensk billedraportasje fra nøytralitetsdebatten i riksdagen.

Det gjenstår nu å se hvifor utforming den danske riksdag gi sin nøytralitetserklæring.

Stortingets nøytralitetserklæring, som enstemmig blev vedtatt den 1. juni, har fått en mere forsiktig form. Det heter her: „Stortinget fastholder landets rett til å iaktta hel og ubetinget nøytralitet i enhver krig, som det selv ikke anerkjenner som noen folkeforbundsaksjon.”

Her nevnes hverken sanksjonsparagrafen eller noe om å få anerkjent vår nøytralitet av Folkeforbundet — slik som, for eksempel, Sveits har gjort. For Joh. Ludw. Mowinkel som reiste denne aksjon for utenrikskomiteens innstilling forelå, var det meget maktpåliggende at den erklærede nøytralitet skulde anerkjennes av en av Folkeforbudets instanser. Under debatten i Stortinget lot hr. Mowinkel dette i virkeligheten meget viktige spørsmål ligge, idet han bøiet sig for utenriksminister Kohts syn, som går ut på, at det hverken er påkrevet eller formålstjenlig på forhånd å kreve noen uttrykkelig anerkjennelse av den nøytralitetspolitikk som vi vil føre — og at det er fullt tilstrekkelig at vi på behørig måte kunngjør den likeoverfor Folkeforbundet og de øvrige makter. Hr. Mowinkel anså dog ikke en internasjonal anerkjennelse av vår nøytralitet for bortfalt, — „skulde der bli reist innvendinger, uttalte han, står man overfor en situasjon som jeg ikke nu skal gå nærmere inn på.”

Det var nettopp dette punkt om å få nøytraliteten anerkjent eller ikke som var det centrale i den debatt om Sveriges nøytralitetserklæring, som fant sted i riksdagen torsdag. Her hersket ingen delte meninger om selve hovedlinjen i svensk nøytralitetspolitikk, den, at Sverige skal holdes utenfor konflikter med andre stater og

Stiftelsen norsk okkupasjonshistorie
 Samuel Hauge, Sir Alexander Cadogan og Konrad Heinen
 Senere på kvelden hadde statsministeren en samtale med kongen.
 London, 16. sept.
 Reuters Berlin-korrespondent telegraferer at statsminister Neville Chamberlains neste møte med riks-kansler Hitler ventes å ville finne sted tirsdag den 20. september i Godesberg ved Köln. Det går forlydender om at også statsminister Daladier skal delta i møtet.

Paris, 16. sept.
 Agence Havas' korrespondent i Berchtesgaden telegraferer at situasjonen betegnes som uvis. På tysk hold ser man meget lyst på stillingen, mens engelskmennene er reserverte, men tillitsfulle.
 Det eneste som kan sies med sikkerhet er at Tyskland er fast bestemt på å få sudetyskerne inn i riket. Rikskansleren har etter forlydende gitt forsikringer om at saken kan ordnes i fred, men har samtidig fremhevet at denne ordningen må komme fort, fordi det tyske mindretall i Tsjekkoslovakia begynner å bli utålmodig. Tysker-sier at den eneste fare er situasjonen i det sudetyske strøk.

I Godesberg treffer man allerede alle forberedelser til møtet mellom Chamberlain og Hitler tirsdag. Forhandlingene skal føres på slottet nær byen, riks-kanslerens livgarde er allerede reist dit og det er reservert værelser for 70 utenlandske pressefolk i nærheten.

Tilnærmelse
 (Forts. fra side 1)
 Samtidig har statspolitiet fått i oppdrag å oppløse Freiwilliger Schutz-bund, d. v. s. det sudetyske partis vebnede militis.

I den tsjekkosllovakiske kringkasting blev det lest op en melding om dette imiddags (fredag). Her heter det bl. a.: at Konrad Henlein, den deputerte Frank og de fleste av det sudetyske partis ledere er flyktet til Tyskland. I hele Tsjekkoslovakia er det ellers rolig, heter det videre i kommunikeet. Alle er på sin post og sikkerhetsorganene utfører sin plikt. Alle meddelelser som er sendt ut over den tyske rikskringkaster angående situasjonen i Tsjekkoslovakia er grepet ut av luften, heter det.
 Det blev også lest op en appell til sudetyskerne i Tsjekkoslovakia. Det heter her bl. a.: Visse elementer søker å drive dere inn i borgerkrig. Men det finnes ikke det problem som er så vanskelig at det ikke kan løses gjennom fredelige forhandlinger når det hersker godvilje på begge hold. De som gjør bruk av makt handler til skade for sig selv. Tyske borgere! Vær rolig og hold streng disiplin. Glem ikke at det er deres fedreland som først og fremst trues. Tenk på den katastrofe som slo ned på verden for 20 år siden!

Agence Havas' korrespondent i Berlin telegraferer at man på kompetent hold både i Berlin og Berchtesgaden erklærer at man ikke vet hvor Henlein opholder sig. At han skal oppholde sig i Tyskland, slik som ryktene sier, kjenner man ikke til. Det tilføies at så vidt man vet er Henlein for tiden i Cheb (Eger).
 Paris, 16. sept.
 Havas meddeler at ifølge telegrammer fra Praha som er innløpet via London bekreftes det at det sudetyske partis fører Konrad Henlein er reist til Tyskland. På offisielt hold får man ikke bekref-

te. Samarbeidet mellom sudetyskerne og det slovakiske folk-parti vil nu bli fullstendig avbrutt. Av hensyn til den alvorlige situasjon erklærte delegasjonen på partiets vegne at slovakene var villige til å bli tilsluttet regjeringskoalitionen dersom visse forutsetninger, som ikke blir bekjentgjort, oppfylles. Forhandlingene fortsetter fremdeles.

Berlin, 16. sept.
 Tysk telegrambyrå offentliggjør et telegram datert Eger (i Tsjekkoslovakia) hvori det heter at generalstreiken blandt de sudetyske arbeidere har bredt sig fra Mährisch-Schlesia og Øst-Böhmen til Nord-Böhmen og Vest-Böhmen. Arbeiderne protesterer mot innkallelene til militærtjeneste. De fleste bedrifter står og de fleste forretninger er lukket.

Praha, 16. septbr.
 Guvernøren for den tsjekkosllovakiske provins Böhmen har idag rettet en opfordring til samtlige eiere av våben og ammunisjon innenfor provinsens område om straks å avlevere dem til myndighetene. Hvis våbnene ikke er avlevert innen 24 timer vil vedkommende bli straffet med fengsel fra 1 måned til 5 år.

Swing-pianisten i Oslo.
 Den feirede swing-pianist, negeren Fats Waller, kom igår til Oslo og holdt igår aftes sine første konserter her. Det sier sig selv at det var stor jubel og stormende begelstring. Waller kom ikke fra København, hvor han hadde feiret rene triumfer. Iaften holder han nye konserter.

MUSIKKPARADEN
 I Studentertunden imorgen søndag er innstillet, da musikken skal spille på Ullevål Stadion under landskampen.

Situasjonen.
 (Forts. fra side 1)

satt et bestemt forslag, som han forlanger svar på innen utgangen av måneden. I dette forslaget presiserer han, at det ikke nytter med noen midlertidig løsning av vanskelighetene, den ordning, som må treffes må være av endelig art. Imidlertid samtykker han i en folkeavstemning under internasjonal kontroll — men etter mønster av Saar-avstemningen, slik at tsjekkosllovakene trekker sine tropper og politistyrker bort fra avstemningsområdet. Hvis Praha avslår denne ordningen truer han med tysk besettelse.
 Hvad nu enn Hitlers forslag går ut på skal det behandles i London i disse dager og helgen vil øiensynlig en meget traveltid. Chamberlain skal ikke bare rådføre sig med sine regjeringskolleger, men også med Runciman og Ashton-Gwatkin, som tok fly til London igår, og selvsagt står han i stadig rapport med Daladier. Det bebudes at den franske regjeringssjef vil avlegge et besøk i London, men dette besøket kommer neppe til å foregå før Chamberlain har hatt sitt neste møte med Hitler. Det er allerede meddelt at dette vil finne sted i Godesberg ved Köln tirsdag.
 Den stormaktskonferanse vi nevnte igår begynner også å anta skarpe konturer, og det antydes allerede at den skal møtes i en av byene nær den fransk-tyske grense. Men hele denne konferansen er selvsagt

ikke å de har fått et lite vink fra høieste hold. Under samtalen i Obersalzberg har Chamberlain sikkert fremholdt det merkelige i at ingen hittil har formanet sudetyskerne til ro og orden.

Utenriksminister Koht
 (Fortsatt fra side 6)

vil gå med i slike tiltak, og Norge vil selv være herre til å avgjøre dette.

Jeg tviler på at det norske folk noen gang vil gå i krig så sant det kan holde sig utenfor.

Med hensyn til den plikt artikkel 16 pålegger alle medlemsstater til å la tropper marsjere gjennom landområdet sitt når de er ute for å stagge en fredsbryter, så tror jeg det må være greit sagt at en slik gjennommarsj aldri kan gå for sig uten særskilt tillatelse av den norske regjering. Regjeringen må avgjøre om alle vilkår for gjennommarsj er til stede. For de økonomiske sanksjoner trenges det på samme måte samtykke av de norske statsmakter.

Stortinget husker at særskilte bestemmelser og forordninger måtte utferdiges i 1935 når det gjaldt økonomiske sanksjoner mot Italia. Og hvert land har både plikt og rett til å avgjøre for sig selv om slike sanksjoner skal settes i verk. Norge vil visseigaltid oppfylle pliktene sine etter Forbundsplakaten, men det har selv rett til å avgjøre om plikten i en given stund foreligger. Denne erklæring blev avgitt i det øieblikk stortinget avsluttet siste års sesjon. Da stortinget trådte sammen på ny ved begynnelsen av dette år, reistes tanken om å stadfeste den således definerte politikken ved en høitidelig beslutning av stortinget.

VI VIL IKKE LA OSS TREKKE INN I KONFLIKTER MELLOM STORMAKTENE.

Vi vil ikke la oss trekke inn i konflikter mellom stormaktene. Det er for oss på en gang en rett og en plikt å gjøre bekjent at i slike konflikter har vi til hensikt å bevare vår nøytralitet i den størst mulige utstrekning.

Jeg vet utmerket godt at det er dem som hevder at mitt lands som mange andre nasjoners forforkning av artikkel 16 rører ved selve Folkeforbundets grunnlag. Men om forpliktelsen til å anvende sanksjoner mot enhver angriper er en hovedsak for Folkeforbundet, så har dette i virkeligheten for lang tid siden oppgitt sine plikter her, og det er ikke vår feil, som bare trekker konsekvensen av dette og av den nåværende situasjon.

Men heldigvis er artikkel 16 ikke hjørnesteinen for det store verk som Folkeforbundet er. De andre artikler i paktens pålegger det andre plikter som etter min opfatning er langt mer vesentlige for dets almindelige fredsvirke enn sanksjonene er.
 Som min regjering's representant har jeg hvert år pekt på de positive oppgaver som juridisk og moralsk tilhører vår organisasjon. For vi ønsker ikke å forbli i det negative, plikten til med maktmidler å kjempe mot fredens forstyrre økonomisk eller militært.

Vi ønsker å utføre et positivt byggende arbeid for den nasjonale og internasjonale fred. En ting vilde det være å desertere fra ådriden og opgi all kamp for våre idealer, en helt annen ting er det å trekke sig tilbake fra en stilling som ikke kan holdes og konsolidere sine krefter i en mer tilbakeleggende, men sterkere stilling.

Dødsfall
Dr. Adolf Gundersen
 La Crosse, Wis.
 min kjære mann døde idag nær 73 år gml.
 Rosen i Gjesåsen 15/9 1938.
 På barns og egne vegne
 Helga Gundersen.

Vår kjære mor
Thrine Thorbjørnsen
 f. Gløersen,
 sov stille inn idag, 81 år gammel.
 Oslo 14. september 1938.
 Barna.
 Blsettelsen finner sted i Det gamle Krematorium lørdag 17. september kl. 3.

R. I. P.
 Min kjære mann og vår kjære Papa, vår kjære sønn og bror
 Ingenieur
Eddie Pinnoy
 døde iaften.
 Taarstad pr. Tretten st. 10. september 1938.
 Olga Pinnoy
 f. Hals.
 Hjørdis og Rodolphe,
 Augusta Pinnoy. Mercédés Lysen.
 Begravelsen vil etter avdødes ønske foregå i all stillhet.

Vår kjære sønn, snilde bror og svoger
 malermester
Magne Sigvard Tagestad
 døde på Ullevål Sykehus 14. sept 1938, 33½ år gml.
 Olga og Andreas Tagestad.
 Søsknen, svoger, svigerinner.
 Begraves på Ø. Gravlund mandag 19. ds. kl. 12.30.

R. I. P.
 Min kjære bror, fhv. sogneprest
Cölestin Riesterer
 døde 14. ds., vel 80 år gammel.
 Virginia Riesterer.
 Requiemmesse og jordferd fra St. Olavs kirke mandag 19. ds. kl. 11.
 Avdøde ønsket ikke blomster.

T. T.s register.
ANMELDTE DØDSFALL,
 Oslo 16. september.
 Sadelmaker Karl Hammerstad, f. 1872. Vaktmester Christian Christiansen, f. 1876.
 Frøken Emma Engbretsen, f. 1888.
 Enkefru Nicoline (Lina) Johanne Smith, f. 1860.
 Enkefru Olga Olsen, f. 1868.
 Konsul Ernst Pay, f. 1857.
 Malermester Magne Tagestad, f. 1905.
 Syerske, frk. Signe Stensrud, f. 1813.
 Enkefru Katrine Johansen, f. 1851.
 Natierste, frøken Hilma Solveig Hanssen, f. 1900.

BEGRAVELSER IDAG.
 Det gamle Krematorium: Johan Rasmussen kl. 12. Fru Anna Lovise Aaneby kl. 13.30. Enkefru Thrine Thorbjørnsen kl. 15.
 Det nye Krematorium: Litograf Olaf Kristoffersen kl. 12.45. Frøken Karoline Ingvaldstad kl. 14.15.
 Vestre gravlund: Fru Karen Østensen kl. 11.30. Dagarbeider August Ruud kl. 12.
 Nordre gravlund: Enkefru Pauline Hansen kl. 12.15.
 Gamlebyens gravlund: Platearbeider Georg Pedersen kl. 12.30.
 Østre gravlund: Enkefru Marie Josefina Thoresen kl. 12. Fru Amalie Olsen kl. 13.

Tidens Tegn Arkiv 14 sept. 1938
 Forbette av Norsk Okkupationshistorie

Nat. 18.10.38

Det vakte almindelig tilslutning i vårt land da de såkalte Oslostater besluttet å «si sig løs» fra sine sanksjonsforpliktelser i Folkeforbundet og innta en fullstendig nøytral holdning. Og for tiden tør det være den gjengse opfatning overalt i landet, at denne sak er bragt i havn. Våre ansvarlige menn som vet hvad det foregår i Genf, har sagt minst mulig om beslutningens skjebne. De har nok gitt uttrykk for, at det nordiske tiltak vakte liten begeistring — men det er ikke sagt, at forsøket på å komme fri er strandet.

Dette er et folkebedrag. Sannheten er kort og godt, at beslutningen om Nordens nøytralitet er avvist i Genf. Vi sitter idag like så fast i paktens bestemmelser som vi gjorde før, og der blir vi sittende så lenge vi er med i Folkeforbundet, hvor vårt land i sin tid gikk inn uten forbehold.

Saken er, at enhver forandring i forbundspakten må være enstemmig i rådet og ha flertall i delegertforsamlingen. Og forandringen trer først i kraft, når den er ratifisert av de stater, hvis representanter utgjør rådet og av et flertall stater, hvis representanter utgjør forsamlingen.

Den nordiske nøytralitetsbeslutning har ikke bestått en eneste av disse prøver. Det vil si, forslaget er strandet allerede i rådet, hvor det har vært gjenstand for den skarpeste kritikk. Bl. a. av representantene for Russland, Ny Zeeland, Spania og Kina. Og når det i et telegram til norske aviser heter at «England godkjenner Oslostatenes nøytralitetserklæring», er dette det motsatte av sannheten. Det faktiske forhold er at forsøket på å få anerkjent den nye situasjon er mislykket, og videre forsøk på å komme løs av kontrakten vil utvilsomt føre til fornyet fiasko.

Juridisk er der ingen forandring skjedd med pakten og vårt forhold til den. Det vil bl. a. si, at f. eks. Russland under en krigssituasjon kan kreve rett til gjennemmarsj i vårt land, og det kan kreve basis for krigsskib og flyvemaskiner — ja, det kan til og med gå innenfor territorialgrensen og knipe fiendtlige skib.

Slik står vi i det. Ethvert håp om å gjenerhverve vår nøytralitetsrett innenfor Folkeforbundet kan vi la fare. Vil vi nøytralitet, må vi melde oss ut. Det tar to år å komme fri, og derfor må denne handling bli en av de første Stortinget samler sig om, når det trer sammen.